राज्यात मुख्यमंत्री समृद्ध पंचायतराज
अभियान राबविण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्रामविकास विभाग
शासन निर्णय क्र:-मुसपंअ-२०२५/प्र.क्र.१५२,E-११२३०५७/यो-११
बांधकाम भवन ,२५ मर्झबान पथ फोर्ट ,मुंबई
दि. ०६ ऑगस्ट, २०२५

संदर्भ :- मा.मंत्रिमंडळाची दि.२९.०७.२०२५ रोजी झालेली बैठक.

प्रस्तावना:-

संयुक्त राष्ट्र संघाने "शाश्वत विकासासाठी जागतिक परिवर्तन कार्यक्रम २०३०" जाहीर केला असून "सर्वाना सोबत घेऊन चला" (Leave no one behind) हा या जागतिक कार्यक्रमाचा गाभा आहे. सयुंक्त राष्ट्र संघाने १७ शाश्वत विकास ध्येये व त्या अंतर्गत १६९ लक्ष्ये/ उद्दिष्टे जाहीर केली असून, त्यांची अंमलबजावणी दि. ०१ जानेवारी २०१६ पासून भारतात सुरु करण्यात आली आहे. भारत सरकारच्या पंचायत राज विभागाने शाश्वत विकासाच्या ध्येयांच्या स्थानिकीकरणासाठी शाश्वत विकासाच्या ध्येयांचे नवरत्न संकल्पनेमध्ये रुपांतर केले असून, त्या अनुषंगाने ग्रामीण विकासासाठी शासनाचे विविध विभाग मार्गक्रमण करीत आहेत.

ग्रामीण महाराष्ट्राच्या विकासामध्ये पंचायत राज संस्थांचे मोठे योगदान असुन त्रिस्तरीय पंचायत राज संस्थेमार्फत ग्रामीण भागाचा सर्वांगीण विकास करणे हे मुख्य ध्येय आहे. राज्यातील विकासाच्या बहुतांश योजना पंचायत राज संस्थांमार्फत राबविल्या जातात. त्याअनुषंगाने ग्रामीण भागात स्थानिक स्वराज्य संस्था म्हणून काम करणाऱ्या ग्रामपंचायत, पंचायत समिती व जिल्हा परिषदांना कामगिरीनुसार प्रोत्साहित करुन त्यांची कार्यक्षमता वाढविणे आवश्यक आहे. ग्राम विकास विभाग व शासनाच्या इतर विभागांच्या विविध योजना जिल्हा परिषदेमार्फत राबविल्या जातात. सदर योजनांची प्रभावी व जलदगतीने अंमलबजावणी करून, त्यांचा लाभ ग्रामीण भागातील शेवटच्या घटकापर्यंत पोहोचविणे, यातून ग्रामीण भागातील लोकांचे जीवनमान उंचावणे, ग्रामपंचायती मध्ये लोकसहभागाची चळवळ निर्माण करणे, ग्रामीण नागरिकांना सुलभ रीतीने सेवा देणे, महाराष्ट्रातील थोर संत परंपरेचा सहभाग घेणे, आरोग्य , शिक्षण, उपजीविका, सामाजिक न्याय या मुख्य क्षेत्रामध्ये ग्रामपंचायतीचा सहभाग वाढवून पंचायत राज संस्था गतिमान करणे या संकल्पनेतून "मुख्यमंत्री समृद्ध पंचायतराज अभियान" राबविण्याचे शासनाच्या विचाराधीन होते.

शासन निर्णय : -

ग्रामीण भागात स्थानिक स्वराज्य संस्था म्हणून प्रामुख्याने काम करणाऱ्या ग्रामपंचायतीस, कामगिरीनुसार प्रोत्साहित करुन त्यांची कार्यक्षमता वाढविण्याकरिता, उत्कृष्ट काम करणाऱ्या ग्रामपंचायत, पंचायत समिती व जिल्हा परिषदांसाठी सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षापासून तालुका, जिल्हा, महसूल विभाग व राज्य अशा चार स्तरांवर प्रोत्साहन देण्याकरिता **“मुख्यमंत्री समृद्ध पंचायतराज अभियान ”** हे पुरस्कार अभियान राबविण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. मुख्यमंत्री समृद्ध पंचायतराज अभियानाचे ७ मुख्य घटक असून ते खालीलप्रमाणे आहेत-:

अभियानाचे मुख्य घटक तथा विषय	
१	सुशासन युक्त पंचायत (लोकाभिमुख सक्षम पंचायत प्रशासन)Governance)तयार करणे)
२	सक्षम पंचायत (स्वनिधी, CSR व लोकवर्गणीतून पंचायत राज संस्थांना आर्थिक दृष्ट्या सक्षम करणे)
३	जल समृद्ध, स्वच्छ व हरित गाव निर्माण करणे
४	मनरेगा व इतर योजनांचे अभिसरण करणे
५	गावपातळीवरील संस्था सक्षमीकरण करणे
६	उपजिविका विकास,सामाजिक न्याय
७	लोकसहभाग व श्रमदान माध्यमातून लोकचळवळ निर्माण करणे

अभियान कालावधीत वरील घटकांवर झालेल्या कामगिरीच्या आधारे गुणांकन करून पुरस्कारासाठी निवड केली जाईल. **गुणांकनाचा तपशील सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट "अ" प्रमाणे आहे.**

३. **अभियानाचा कालावधी -:**

अभियानाचा कालावधी दिनांक १७ सप्टेंबर ते ३१ डिसेंबर असा राहिल.

४. **अभियानाची पूर्व तयारी खालीलप्रमाणे करण्यात येईल:-**

१. दिनांक १ ऑगस्टपासून अभियानाची पूर्व तयारी करणे (राज्य,विभाग,जिल्हा व तालुका स्तरावर बैठका)
२. तालुका व जिल्हा स्तरावर प्रशिक्षण ,ग्रामपंचायतीना प्रशिक्षण
३. ग्रामस्तरावर अभियानाची पूर्वतयारी ,तालुका स्तरीय अधिकाऱ्यांना ग्रामपंचायतीकडे संपर्क अधिकारी म्हणून नेमणे.
४. दि.१७ सप्टेंबर रोजी ग्रामसभा व ग्रामस्तरीय समितीची स्थापना तसेच विषयवार लहान गट स्थापन करणे.
५. अभियान कालावधीत सर्व मुद्द्यावर कार्यवाही करणे व दैनंदिन अहवाल App वर पाठवणे.
६. ऑक्टोबर व नोव्हेंबर महिन्यात संत गाडगेबाबा ग्रामस्वच्छता अभियानाची प्रभावी अंमलबजावणी करणे .

५. "मुख्यमंत्री समृद्ध पंचायतराज अभियानाच्या" अंमलबजावणी व संनियंत्रणासाठी खालीलप्रमाणे राज्यस्तरावर संनियंत्रण समिती स्थापन करण्यात येत आहे:-

अ.क्र.	नाव	पदनाम
१	मा.मंत्री, ग्रामविकास व पंचायत राज विभाग	अध्यक्ष
२	मा.राज्यमंत्री, ग्रामविकास व पंचायत राज विभाग	उपाध्यक्ष
३	अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव, पाणीपुरवठा विभाग	सदस्य
४	अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव, कृषि विभाग	सदस्य
५	अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव, पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग	सदस्य
६	अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव, महिला व बाल विकास विभाग	सदस्य
७	अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव, शालेय शिक्षण विभाग	सदस्य
८	अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव, मृद व जलसंधारण विभाग	सदस्य
९	अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव, कौशल्य विकास, रोजगार, उद्योग व संशोधन	सदस्य
१०	अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव, सामाजिक न्याय विभाग	सदस्य
११	अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव, रोजगार हमी फलोत्पादन विभाग	सदस्य
१२	अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव, आरोग्य विभाग	सदस्य
१३	अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव, महसूल विभाग	सदस्य
१४	अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव, ग्रामविकास व पंचायत राज विभाग	सदस्य सचिव
१५	मा.अध्यक्ष आदर्श गाव संकल्पना समिती महाराष्ट्र राज्य	सदस्य
१६	दोन निमंत्रित सदस्य (अध्यक्ष यांनी निवड केलेल्या ग्रामीण विकासात प्रभावशाली काम करणाऱ्या व्यक्ती)	सदस्य

उपरोक्त समितीस अभियानाची प्रभावी अंमलबजावणी करिता गुणांकन, अभियान कालावधी, पुरस्काराची रक्कम व इतर अनुषंगीक बाबींमध्ये आवश्यकतेनुसार व निधी उपलब्धतेनुसार बदल करण्याचे अधिकार राहतील.

६. या अभियानामध्ये ग्रामपंचायतीची महत्वपूर्ण भूमिका असल्याने, ग्रामपंचायत स्तरावर प्रभावी अंमलबजावणी होण्यासाठी सरपंच /प्रशासक यांचे अध्यक्षतेखाली समिती स्थापन करण्यात येईल. सदर समिती मध्ये ग्रामपंचायतीचे सर्व पदाधिकारी व गाव पातळीवरील सर्व अधिकारी /कर्मचारी सदस्य म्हणून कार्यरत राहतील .समितीचे सदस्य सचिव म्हणून "ग्रामपंचायत अधिकारी" हे काम पाहतील. उद्दिष्टांची प्रभावी अंमलबजावणी करून जास्तीत जास्त गुणांकन मिळविणे, हे या समितीचे महत्वाचे कार्य असणार आहे.

७. अभियान अंतर्गत निर्देशकांची काटेकोरपणे अंमलबजावणी साठी विभाग, जिल्हा व पंचायत समिती स्तरावर सनियंत्रण व मुल्यमापन यंत्रणा समिती नियोजन करेल .

अ) विभागीय आयुक्त हे विभागातील प्रत्येक जिल्ह्यासाठी, अपर आयुक्त/ उपायुक्त/ उपसंचालक/ सहआयुक्त या दर्जाच्या अधिकाऱ्यांची पालक अधिकारी म्हणून नेमणूक करतील.

ब) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद हे जिल्ह्यातील प्रत्येक तालुक्यासाठी जिल्हा परिषद, विभाग प्रमुख यांची पालक अधिकारी नेमणूक करतील .

क) गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती हे त्यांच्या तालुक्यातील जिल्हा परिषद मतदारसंघा साठी, पंचायत समिती मधील विभाग प्रमुख यांची संपर्क अधिकारी म्हणून नेमणूक करतील.

८. मुख्यमंत्री समृद्ध पंचायतराज अभियानांतर्गत ग्रामपंचायत निवडीची कार्यपद्धती खालीलप्रमाणे आहे :-

"मुख्यमंत्री समृद्ध पंचायतराज अभियान" अंतर्गत तालुका, जिल्हा, विभाग व राज्य स्तरावर तपासणी करून ग्रामपंचायतीची पुरस्काराकरिता निवड करण्यासाठी तालुका, जिल्हा, विभाग व राज्य स्तरावरील निवड/मुल्यमापन समिती सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट "ब" प्रमाणे आहेत.

ग्रामपंचायतींकडून प्राप्त स्वमुल्यांकन प्रस्तावांचे तालुका स्तरावरील समितीकडून मुल्यमापन करून, तालुकास्तरावरील सर्वाधिक गुण प्राप्त ३ ग्रामपंचायतींची तालुकास्तरीय अत्युत्कृष्ट ग्रामपंचायत म्हणून निवड करण्यात येईल. तसेच २ ग्रामपंचायतींची विशेष पुरस्कारासाठी निवड केली जाईल.

जिल्ह्यातील तालुकास्तरावरील अत्यत्कृष्ट ३ ग्रामपंचायतींचे जिल्हास्तरीय समितीमार्फत मुल्यमापन करून, सर्वाधिक गुण प्राप्त ३ ग्रामपंचायतींची जिल्हास्तरीय अत्युत्कृष्ट ग्रामपंचायत म्हणून निवड करण्यात येईल.

राज्यातील ६ महसुली विभागातील जिल्हास्तरावरील अत्यत्कृष्ट प्रत्येकी प्रथम २ ग्रामपंचायतींचे विभागस्तरीय समितीमार्फत मुल्यमापन करून, सर्वाधिक गुण प्राप्त ३ ग्रामपंचायतींची विभागस्तरीय अत्युत्कृष्ट ग्रामपंचायत म्हणून निवड करण्यात येईल.

या विभागस्तरावरील अत्यत्कृष्ट प्रथम २ ग्रामपंचायतींचे राज्यस्तरीय समितीमार्फत मुल्यमापन करून, सर्वाधिक गुण प्राप्त ३ ग्रामपंचायतींची राज्यस्तरीय अत्युत्कृष्ट ग्रामपंचायत म्हणून निवड करण्यात येईल.

या सर्व स्तरांवरचा मुल्यमापन कालावधी व प्रस्ताव सादर करण्याची प्रत्येक आर्थिक वर्षातील अंतिम तारीख खालीलप्रमाणे आहे -:

मूल्यमापन :- तालुका स्तरीय मूल्यमापन :- दि.११ जानेवारी ते दि.२६ जानेवारी
जिल्हा स्तरीय मूल्यमापन :- दि.२८ जानेवारी ते दि.१५ फेब्रुवारी
विभाग स्तरीय मूल्यमापन :- दि.१७ फेब्रुवारी ते दि.२७ फेब्रुवारी
राज्य स्तरीय मूल्यमापन :- संपूर्ण मार्च महिना

अ.क्र.	मूल्यमापन करणारी समिती	मूल्यमापन/निवड प्रस्ताव सादर करण्याची अंतिम तारीख
१	ग्रामपंचायत स्तरावरून तालुका स्तरीय समिती कडे अर्ज स्वमुल्यांकन करून सादर करणे	दि.१० जानेवारी
२	जिल्हास्तरीय समिती	दि २७ जानेवारी
३	विभाग स्तरीय समिती	दि.१६ फेब्रुवारी
४	राज्यस्तरीय समिती	दि.२८ फेब्रुवारी

(१) ज्या ग्रामपंचायतींची वरिष्ठ स्तरावरील पुरस्कारासाठी निवड झाली असेल, त्या ग्रामपंचायतीला वगळून, पुरस्कारासाठीच्या एकूण गुणांकनामध्ये, त्या नंतरचे गुणांकन असणाऱ्या ग्रामपंचायती निवडीस पात्र राहतील. ही पद्धत राज्य, महसूली विभाग, जिल्हा व तालुका या प्रत्येक स्तरावर अवलंबिली जाईल.

सदर अभियानांतर्गत जिल्हा परिषद व पंचायत समिती यांनी ही उस्फुर्त व सक्रीयपणे सहभाग घ्यावा. याकरिता महसुली विभागस्तरावर ग्रामपंचायतींना प्राप्त गुणांकनाच्या आधारे काढलेल्या टक्केवारीनुसार सर्वाधिक गुण प्राप्त ३ पंचायत समितींची विभागस्तरीय अत्युत्कृष्ट पंचायत समिती म्हणून निवड करण्यात येईल.

(२) या विभागस्तरावरील अत्यत्कृष्ट प्रथम २ पंचायत समितींचे राज्यस्तरीय समितीमार्फत मुल्यमापन करून, सर्वाधिक गुण प्राप्त ३ पंचायत समितींची राज्यस्तरीय अत्युत्कृष्ट पंचायत समिती म्हणून निवड करण्यात येईल.

पंचायत समितीची वरिष्ठ स्तरावरील पुरस्कारासाठी निवड झाली असेल, त्या पंचायत समितीला वगळून यापूर्वीच्या पुरस्कारासाठी गुणांकनामध्ये त्या नंतरचे गुणांकन असणारी पंचायत समिती निवडीस पात्र राहील.

(३) राज्यस्तरावर ग्रामपंचायतींना प्राप्त गुणांकनाच्या आधारे काढलेल्या टक्केवारीनुसार सर्वाधिक गुण प्राप्त ३ जिल्हा परिषदांची राज्यस्तरीय अत्युत्कृष्ट जिल्हा परिषद म्हणून निवड करण्यात येईल.

उपरोक्त प्रमाणे पुरस्कार प्राप्त ग्रामपंचायत, पंचायत समिती व जिल्हा परिषदांना शासनाच्या वतीने पुरस्कार व प्रमाणपत्र देवून गौरविण्यात येईल. विभागीय व राज्यस्तरीय पुरस्कार मे महिन्यात मा.राज्यपाल व मा. मुख्यमंत्री यांच्या हस्ते मा. उपमुख्यमंत्री, मा. मंत्री (ग्रामविकास), मा. राज्यमंत्री (ग्रामविकास) यांच्या उपस्थितीत प्रदान केले जातील.

९. **क्षमता बांधणी व प्रशिक्षण:-**

१. जिल्हा स्तर नोडल अधिकारी, इतर अधिकारी/भागधारकांना हँडहोल्डिंग, क्षमता वृद्धी आणि प्रशिक्षण पूर्ण करण्यात येईल.

२. राज्य स्तर प्रविण प्रशिक्षक आणि विविध विभागातील अधिकारी, कर्मचारी यांचे प्रशिक्षण आयोजित करण्यात येईल.

३. यशदा मार्फत स्थानिक भाषेत प्रशिक्षण मॉड्युल विकसित करण्यात येईल.

४. क्षमता बांधणी प्रशिक्षण राज्य ग्रामीण विकास संस्था, यशदा यांच्यामार्फत राबविण्यात येईल.

१०. मुख्यमंत्री समृद्ध पंचायतराज अभियानाबाबत जनजागृती/अभियानामध्ये लोकसहभाग वाढवण्याकरिता जास्तीत जास्त लोकांना प्रोत्साहित करणे/या कार्यक्रमाची जनतेस माहिती करून देणे/अंमलबजावणीचे समीक्षण करणे इत्यादी बाबत उत्कृष्ट कार्य करणाऱ्या विभागातील एका ग्रामीण पत्रकारास राज्यस्तरावर पुरस्कार देवून गौरविण्यात येईल.

अभियानास इन्स्टाग्राम, फेसबुक, युट्युब या ॲप्स वर व्यापक प्रसिद्धी देणाऱ्या ३ चॅनल/अकाउंट (बातम्या देणारे चॅनल्स वगळता) यांना राज्यस्तरावर पुरस्कार देवून गौरविण्यात येईल. अभियानाच्या कालावधीत यासंदर्भातील प्रसिद्धीकरिता इन्स्टाग्राम, फेसबुक, युट्युब यांचे एकत्रित यापैकी कोणत्याही एका माध्यमावर/ एकत्रित दोन माध्यमांवर/एकत्रित तिन्ही माध्यमांचे कमीतकमी एकूण १० लाख views असणारे चॅनल पात्र असतील. पुरस्कार मिळविण्यासाठी, पुरस्कारासाठी एकूण मिळालेले views चे अहवाल जे शासनास सादर करतील तेच पुरस्कारासाठी ग्राह्य धरले जातील. या दोन्ही पुरस्कारांबाबतच्या मार्गदर्शक सूचना स्वतंत्ररित्या निर्गमित करण्यात येतील.

११. या अभियानाकरिता ग्रामपंचायत निहाय खाते, अभिलेख, छायाचित्रे व इतर तपशीलाचे जतन करण्यासाठी स्वतंत्र संकेतस्थळ निर्माण करण्यात येईल.

१२. मा. मंत्रिमंडळाने सदर अभियान यशस्वीरित्या राबविण्यासाठी महसूल विभाग, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, दिव्यांग कल्याण विभाग, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, नियोजन (रोजगार हमी) विभाग, पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग, महिला व बाल विकास विभाग, मृद व जलसंधारण विभाग, कृषी,पशुसंवर्धन दुग्ध व मत्स्य व्यवसाय विभाग, शालेय शिक्षण विभाग, सामाजिक न्याय विभाग, कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग व इतर विभागांनी, त्या विभागाच्या अधिनस्त असणाऱ्या संबंधित क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांना आवश्यक त्या ठिकाणी तत्परतेने सहकार्य करण्याचे निर्देश दिलेले असल्याने आवश्यक त्या सूचना संबंधित अधिकाऱ्यांना द्याव्यात.

१३. मुख्यमंत्री समृद्ध पंचायतराज अभियानांतर्गत ग्रामपंचायत, पंचायत समिती व जिल्हापरिषद यांच्यासाठी पुरस्काराचे स्वरूप व पुरस्काराची रक्कम शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट "क" प्रमाणे आहे.

१४. अभियान कालावधीत जास्तीत जास्त लोकांना सहभागी करून घेणे तसेच ग्रामपंचायतींना सहभागी करून घेण्यासाठी जिल्हा व तालुका स्तरावर व्यापक प्रसिद्धी देणे आवश्यक आहे. याशिवाय क्षमता बांधणी, प्रशासकीय खर्च, प्रचार प्रसिद्धी, कार्यशाळा, प्रशिक्षण, मेळावे, यशोगाथा फिल्म, तांत्रिक सल्लागार इ. बाबींसाठी राज्यस्तरावर रु. २१.०० कोटी, प्रति जिल्हा रु. ४० लक्ष याप्रमाणे ३४ जिल्ह्यांसाठी रु. १३.६० कोटी व प्रति तालुका रु. ३ लक्ष याप्रमाणे रु. १०.५३ कोटी अशी एकूण रु. ४५.१३ कोटी इतक्या खर्चास मान्यता देण्यात येत आहे.

१५. योजनेकरिता निधी/खर्चः-

या योजनेकरिता दरवर्षी एकूण रु. २९०.३३ कोटी इतक्या खर्चास मान्यता देण्यात येत आहे. सदर खर्चाचे विवरण खालीलप्रमाणे राहील:-

अ.क्र.	विवरण	निधी रु. कोटी
१.	पुरस्कार निधी तालुकास्तर	१५७.९५
२.	पुरस्कार निधी जिल्हास्तर	३४.००
३.	पुरस्कार निधी विभागस्तर	२८.५०
४.	पुरस्कार निधी राज्यस्तर	२४.७५
५.	क्षमता बांधणी, प्रशासकीय खर्च, प्रचार प्रसिद्धी इ. (राज्यस्तर २१.०० कोटी+ प्रति जिल्हा ४०.०० लक्ष प्रमाणे ३४ जिल्ह्यांसाठी रु.१३.६० कोटी + प्रति तालुका रु.३.०० लक्ष प्रमाणे ३५१ तालुक्यांसाठी रु.१०.५३ कोटी)	४५.१३
	एकूण	रु.२९०.३३ कोटी (रु.दोनशे नव्वद कोटी तेहतीस लक्ष)

उपरोक्त खर्च भागविण्यासाठी नवीन लेखाशीर्ष उघडण्यास व या लेखाशीर्षाखाली निधी अर्थसंकल्पीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

१६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२५०८०६१३२५४४५१२० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

KALU GONYA VALVI

Digitally signed by KALU GONYA VALVI
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=RURAL DEVELOPMENT DEPARTMENT, 2.5.4.20=714701FC3DB9C38A46F4CD82E1E450B51A9E92EEDE8C323934F82EDB538D3B20, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=8C5D0F275C3D9A21DB07FECF7919C2D83796E88930D62D44E7A4A6D4CBEE7E0E, cn=KALU GONYA VALVI
Date: 2025.08.06 17:43:32 +05'30'

(का.गो.वळवी)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव,
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
३. मा.उपमुख्यमंत्री (नगरविकास) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
४. मा.उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
५. मा.मंत्री (ग्रामविकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
६. मा. राज्य मंत्री (ग्रामविकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
७. मा.विरोधी पक्ष नेता, विधान परिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ, मुंबई,
८. सर्व मा.विधानपरिषद/विधानसभा सदस्य,
९. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,
१०. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग,
११. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, महसूल विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१२. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१३. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, दिव्यांग कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१४. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१५. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१६. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग, मंत्रालय, मुंबई,

१७. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई,

१८. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मृद व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,

१९. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्ध व मत्स्यव्यवसाय विभाग, मंत्रालय, मुंबई,

२०. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,

२१. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभाग, मंत्रालय, मुंबई,

२२. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग, मंत्रालय, मुंबई,

२३. महालेखापरिक्षक (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य-१,२, मुंबई/नागपूर,

२४. महालेखापरिक्षक (लेखापरीक्षण), महाराष्ट्र राज्य-१,२, मुंबई/नागपूर,

२५. विभागीय आयुक्त, सर्व,

२६. जिल्हाधिकारी, सर्व,

२७. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, सर्व,

२८. कार्यासन योजना-११ संग्रहार्थ.

मुख्यमंत्री समृद्ध पंचायत राज अभियान
अभियान अंतर्गत मोहीम कालावधीतील ग्रामपंचायतीसाठी प्रश्नावली

परिशिष्ट अ

अ.क्र.	अभियान कालावधी पर्यंत करावयाच्या कामाचा तपशील	उद्दिष्ट	साध्य	कार्यवाही स्वरूप	मोहीम कालावधी पर्यंत अपेक्षित उद्दिष्ट			गुण
					२००० पर्यंत लोकसंख्या	२००० ते ५००० लोकसंख्या	५००० पेक्षा जास्त लोकसंख्या	
	१) सुशासनयुक्त पंचायत (Good Governance)							
१.१	**लोकाभिमुख प्रशासन** -ग्रामपंचायत मार्फत दिल्या जाणाऱ्या सर्व सेवा ऑनलाइन पद्धतीने नागरिकांना सुलभ रित्या देणे (लोकसेवा हक्क अध्यादेश - २०१५ अंतर्गत ७ प्रकारचे दाखले तसेच www.dccrs.gov.in द्वारे जन्म व मृत्यू बाबतचे दाखले तसेच अन्य ऑनलाईन सेवा देणे)	प्राप्त अर्ज	निर्गत अर्ज	दि.०१ एप्रिल ते मोहीम कालावधीपर्यंत आलेले अर्ज व निर्गत अर्ज तसेच ऑनलाइन अहवाल तपासून त्या प्रमाणे गुण देणे.	१००%	१००%	१००%	१
१.२	**नागरी सेवा सुविधा केंद्र दर्जा** - ग्रामपंचायत कडील आपले सरकार सेवा केंद्र सक्षम करून त्यास नागरी सेवा सुविधा केंद्र दर्जा (सीएससी) मिळवणे. त्याद्वारे सर्व शासकीय कार्यालयातील सर्व प्रकारचे दाखले देणे. तसेच लोकोपयोगी B2C सेवा उपलब्ध करून देणे. (प्रामुख्याने सातबारा उतारा, खाते उतारा, प्रॉपर्टी कार्ड उतारा,फेरफार उतारा इत्यादी)	प्राप्त अर्ज	निर्गत अर्ज	ग्रामपंचायत कडील आपले सरकार सेवा केंद्र सक्षम करून नागरी सेवा सुविधा केंद्र दर्जा (सीएससी) मिळवणे. त्याद्वारे ग्रामस्थांना सेवा पुरवठा केली असल्यास त्यानुसार गुण देणे.	१००%	१००%	१००%	१.५
१.३	**तक्रार निवारण** - ग्रामपंचायत कडील प्राप्त झालेले सर्व सार्वजनिक स्वरूपाच्या तक्रारीचे विहित मुदतीत निवारण करणे. ग्रामपंचायत कार्यालयाच्या दर्शनी ठिकाणी तक्रार पेटीद्वारे	प्राप्त अर्ज	निर्गत अर्ज	ग्रामपंचायत कार्यालयाच्या दर्शनी ठिकाणी तक्रार पेटीद्वारे देखील तक्रार अर्ज संकलन करण्याची सुविधा ग्रामपंचायत मार्फत केलेली असली पाहिजे.	१००%	१००%	१००%	०.५

अ.क्र.	अभियान कालावधी पर्यंत करावयाच्या कामाचा तपशील	उद्दिष्ट	साध्य	कार्यवाही स्वरूप	मोहीम कालावधी पर्यंत अपेक्षित उद्दिष्ट			गुण
					२००० पर्यंत लोकसंख्या	२००० ते ५००० लोकसंख्या	५००० पेक्षा जास्त लोकसंख्या	
	देखील तक्रार अर्ज संकलन करण्याची सुविधा ग्रामपंचायत मार्फत केलेली असली पाहिजे.			दि.०१ एप्रिल ते मोहीम कालावधीपर्यंत आलेले अर्ज व निर्गत अर्ज अहवाल तपासून त्या प्रमाणे गुण देणे अन्यथा शून्य गुण देणे. (ज्या गावातील पोलिस स्टेशनला एकही तक्रार गेलेली नाही त्या गावास पूर्ण गुण दयावेत.)	१००%	१००%	१००%	०.५
१.४	**ग्रामपंचायत वेबसाईट** - ग्रामपंचायत ची वेबसाईट अद्ययावत करुन ग्रामपंचायतीची सर्व माहिती प्रसिध्द करणे (सर्व साधारण माहिती , ग्रामपंचायत वितरीत सर्व सेवा ,सर्व निधी जमाखर्च, हाती घेतलेली कामे,पूर्ण झालेली कामे) व माहिती अधिकार कायद्यान्वये प्रसिद्ध करावयाची माहिती दर्शनी भागावर व ग्रामपंचायत वेबसाईटवर प्रसिद्ध करणे.	वेबसाईटवर माहिती प्रसिध्द करणे		ग्रामपंचायतची वेबसाईट तयार करणे.	१००%	१००%	१००%	०.५
				वेबससाईटवर सर्व माहिती प्रसिध्द करणे व अद्यावत करणे.	१००%	१००%	१००%	०.५
१.५	**CCTV बसवणे** - ग्रामपंचायत एकूण कार्यक्षेत्रात CCTV /CCTV द्वारे ग्रामपंचायत क्षेत्रात संरक्षण कारणास्तव नियंत्रण ठेवणे व उपाय योजना करणे	ग्रामपंचायतीतील एकूण किती टक्के कार्यक्षेत्रात CCTV स्थापित करुन त्याद्वारे संरक्षणासाठी नियंत्रण ठेवले जाते त्या प्रमाणात गुण देणे.			१००%	९०%	८०%	१
१.६	**दफ्तर अद्ययावत व लेखापरिक्षण करणे** - ग्रामपंचायत अंतर्गत नमुना नं.१ ते ३३ व इतर आवश्यक नोंदवह्या अद्ययावत ठेवणे व पंचायतीचे लेखा परीक्षण होऊन सदर लेखापरीक्षण अहवालाची ग्रामपंचायतीने पूर्तता करून शक अहवाल अंतीम स्वीकृती १०० % असणे.	ग्रामपंचायतीकडील संपूर्ण दफ्तर अद्यावत असावे		ग्रामपंचायत कडील दफ्तर अद्ययावत करणे	१००%	१००%	१००%	१
		एकूण शक संख्या	मंजूर शक संख्या	लेखापरिक्षण शकपूर्तता करणे. शकपूर्तता अहवाल तपासून गुण देणे. लेखापरीक्षण शक १०० % मंजुरी असल्यास १ गुण देणे.	१००%	१००%	१००%	१

अ.क्र.	अभियान कालावधी पर्यंत करावयाच्या कामाचा तपशील	उद्दिष्ट	साध्य	कार्यवाही स्वरूप	मोहीम कालावधी पर्यंत अपेक्षित उद्दिष्ट			गुण
					२००० पर्यंत लोकसंख्या	२००० ते ५००० लोकसंख्या	५००० पेक्षा जास्त लोकसंख्या	
१.७	**ग्रामपंचायत सर्व सभा व कार्यवृत्तांत नोंदवही अद्ययावत करणे** - ग्रापं अधिनियमा नुसार मासिक सभा,महिला सभा, वॉर्डसभा व ग्रामसभा नियमितपणे घेणे व त्यांचे दप्तर अद्यावत ठेवणे. सभांची नोंद पोर्टल वर घेणे तसेच महिला सभा व ग्रामसभा व्हिडीओ शुटींग घेणे (पेसा ग्रामपंचायतीसाठी पेसा अधिनियम लागू राहतील)	दि.१ एप्रिलपासून मोहीम कालावधीपर्यंत ग्रामपंचायत कडील एक ही सभा तहकूब झालेली नसावी		ग्रामपंचायत कडील सर्व सभा कामकाज व त्याचे कार्यवृत्तांत नोंदवही अद्ययावत असल्याचे पाहून प्रत्येक सभा प्रकारासाठी ०.२५ गुण देय असेल. ऑनलाईन अहवाल तपासून त्या प्रमाणे गुण देणे अन्यथा शून्य गुण	१००%	१००%	१००%	१
१.८	**ग्रामविकास समिती कामकाज** - शासनाने दिलेल्या मार्गदर्शक सूचना व ग्रामपंचायत अधिनियमातील तरतुदीनुसार (कलम ४९) ग्राम विकास समित्या कार्यरत असणे (ग्राम आरोग्य पोषण, पाणी पुरवठा व स्वच्छता समिती, कृषि विकास समिती,शाळा व्यवस्थापन समिती, बाल हक्क सरंक्षण समिती, जैव विविधता समिती इ.,)	दि.१ एप्रिल पासून मोहीम कालावधीपर्यंत ग्रामपंचायत कडील ग्राम विकास समितीची एक ही सभा तहकूब झालेली नसावी.		ग्रामपंचायत कडील ग्रामविकास समित्यांचे दस्तऐवज तपासून किमान चार समित्या गठीत केल्या असल्यास सभा इतिवृत्त नोंदवही अद्ययावत ठेवले असल्यास प्रत्येकी ०.२५ गुण देणे	१००%	१००%	१००%	१
१.९	**मतदार/नागरिकांनी ॲप डाऊनलोड करणे** - शासनाच्या वतीने पारदर्शकतेसाठी लॉंच करण्यात आलेल्या विविध ॲपपैकी **अ)** मेरी पंचायत **ब)** पंचायत निर्णय व **क)** ग्रामसंवाद या ॲपबाबत प्रचार व प्रसिध्दी करुन मतदार/नागरिकाकडे किमान एकतरी ॲप डाऊनलोड असणे.	एकूण मतदार संख्या	पैकी किती मतदारांनी किमान एक तरी ॲप डाऊनलोड करून घेतले आहे	मतदार संख्येच्या उद्दिष्टानुसार ॲप डाऊनलोड केलेल्या मतदारांच्या प्रमाणात गुण देणे.	५०%	४०%	३०%	१
१.१०	**आयुष्यमान भारत कार्ड** - केंद्र व राज्य शासनाच्या आयुष्यमान भारत कार्ड या योजनेचे लाभ सर्व पात्र लाभार्थींना मिळवून देण्यासाठी पुढाकार घेणे	एकूण पात्र लाभार्थी	पैकी कार्ड मिळालेले लाभार्थी	ग्रामपंचायत क्षेत्रातील पात्र लाभार्थीपैकी किती लाभार्थ्यांना कार्ड दिले त्याप्रमाणात गुण	१००%	१००%	१००%	२
		कार्ड धारकापैकी	त्यापैकी लाभ	आजारी पडलेल्या किती लाभर्थ्यांना	९०%	८५%	८०%	१

अ.क्र.	अभियान कालावधी पर्यंत करावयाच्या कामाचा तपशील	उद्दिष्ट	साध्य	कार्यवाही स्वरूप	मोहीम कालावधी पर्यंत अपेक्षित उद्दिष्ट			गुण
					२००० पर्यंत लोकसंख्या	२००० ते ५००० लोकसंख्या	५००० पेक्षा जास्त लोकसंख्या	
		आजारी पडलेले लाभार्थी	मिळालेले लाभीर्थी	योजनेचा लाभ दिला. त्याप्रमाणात गुण देणे.				
१.११	**अनिवार्य बाबींवरील तरतूद व खर्च** - ग्रामपंचायतीने बजेटनुसार ग्रामपंचायत कडील दिव्यांग कल्याण, महिला व बालकल्याण तसेच मागासवर्गीय कल्याणावर अनुक्रमे ५ %, १०% व १५% तरतूद करणे व १००% खर्च करणे	केलेली तरतूद	झालेला खर्च	तपशील				
				१. दिव्यांग कल्याण ५ %	१००%	१००%	१००%	०.५
				२. महिला व बालकल्याण १०%	१००%	१००%	१००%	०.५
				३. मागासवर्गीय कल्याण १५%	१००%	१००%	१००%	०.५
१.१२	**दिव्यांग ओळखपत्र** - सर्व पात्र दिव्यांगांना ओळख पत्र मिळवून देणे	एकूण पात्र दिव्यांग लाभार्थी संख्या	पैकी कार्ड वितरीत केलेले दिव्यांग लाभार्थी संख्या	ग्रामपंचायत क्षेत्रातील एकूण पात्र दिव्यांग लाभार्थीपैकी १००% दिव्यांग लाभार्थींना ओळखपत्राचा लाभ मिळवून दिलेला असावा.	१००%	१००%	१००%	१
								१६
				२) सक्षम पंचायत (स्वनिधी व लोकवर्गणी)				
२.१	**कर व पाणीपट्टी वसुली** - मोहीम कालावधीपर्यंत ग्रामपंचायतकडील घरपट्टी व पाणीपट्टी व इतर करांची चालू थकबाकी वसुली करणे, त्यासाठी QR code तयार करणे.	एकूण कर मागणी	मोहीम कालावधी पर्यंत झालेली वसुली	घरपट्टी व पाणीपट्टी वसुलीसाठी क्युआर कोडचा/ऑनलाइन सिस्टीमचा वापर-वसुली प्रमाणात गुणदेय				१
				घर पट्टी कराच्या थकबाकीची वसुली	९०%	८०%	७०%	२
				घर पट्टी चालू वर्षीच्या मागणीप्रमाणे कर वसुली	१००%	९०%	८०%	२
				पाणी पट्टी थकबाकीची वसूली	९०%	८०%	७०%	१
				पाणी पट्टी चालु मागणी वसूली	१००%	९०%	८०%	१
२.२	**लोकवर्गणी** - लोकवर्गणी मधून निधी उपलब्ध करुन घेणे व सदर निधी मधून लोकोपयोगी सोयी सुविधा उपलब्ध करून देणे	मोहीम कालावधी पर्यंत प्रति एक हजार लोकसंख्येस रु. दोन लक्ष या प्रमाणात लोकसंख्या विचारात घेऊन लोक वर्गणीचे उदिष्ट निश्चित करावे. उदिष्ट साध्याच्या प्रमाणात गुण देणे. तसेच उदिष्टापेक्षा अधिक लोकवर्गणी गोळा झाल्यास त्याचा विचार नाविन्यपुर्ण बाबीमध्ये विचार करण्यात येईल.						

अ.क्र.	अभियान कालावधी पर्यंत करावयाच्या कामाचा तपशील	उद्दिष्ट	साध्य	कार्यवाही स्वरूप	मोहीम कालावधी पर्यंत अपेक्षित उद्दिष्ट			गुण
					२००० पर्यंत लोकसंख्या	२००० ते ५००० लोकसंख्या	५००० पेक्षा जास्त लोकसंख्या	
		दि.०१ एप्रिल पासून मोहीम कालावधी पर्यंत ग्रामपंचायती कडे जमा झालेला लोकवर्गणी निधी		लोकसंख्येनुसार लोकवर्गणीतून निधी जमा झाल्यास त्याप्रमाणात गुण अनुज्ञये	१००%	१००%	१००%	१
		लोकवर्गणी माध्यमातून नाविन्यपूर्ण लोकोपयोगी सुविधा निर्माण झालेली असेल तरच पूर्ण गुण देय राहतील						१
२.३	**स्वउत्पन्न** (OSR) - मोहीम कालावधीत ग्रामपंचायतीकडे गाळा, दुकानभाडे,जाहिराती, मोबाईल टॉवर भाडे व अवजारे बँक इ. यातून स्वउत्पन्न असणे व त्याची वसुली करणे	एकूण मागणी	मोहीम कालावधी पर्यंत झालेली वसुली	ग्रामपंचायत दस्तऐवज तपासून किमान उद्दिष्ट्य लोकसंख्या गट निहाय नमूद करण्यात आले आहे त्या प्रमाणे असल्यासच पूर्ण गुण देणे.	१००%	९०%	८०%	१
								१०
३) जल समृध्द, स्वच्छ व हरित गाव (Climate Action)								
३.१	**पाण्याचा ताळेबंद** - लोकसहभागातून पाण्याचा ताळेबंद (वॉटर बजेट) तयार करुन पाणी व्यवस्थापन आराखडा तयार करणे	ग्रामपंचायतीने जनजागृती, शिवार फेरी, इत्यादी उपक्रमातून लोकसहभागातून पाण्याचे ताळेबंद तयार करुन दर्शनीभागात लावणे.			१००%	१००%	१००%	१
३.२	**शुद्ध पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा** - गावातील सर्व कुटुंबांना नळाद्वारे शाश्वत शुद्ध पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करणे FHTC (Functional Housing Tap Connection)	एकूण कुटुंब संख्या	पैकी FHTC नळ कनेक्शन व नळाद्वारे शुध्द पाण्याचा पुरवठा असलेले कुटुंब संख्या	गावातील एकुण कुंटुंबापैकी किती कुंटुंबांना वैयक्तीक नळ FHTC कनेक्शन दिले त्याप्रमाणात गुण देणे. कार्यरत घरगुती नळ जोडणी	१००%	१००%	१००%	१
३.३	**विद्युत देयके** - ग्रामचायंत नळ पाणी पुरवठा योजना व रस्त्यावरील दिवाबत्ती वीज देयकांचा नियमित भरणा करणे व थकबाकी शून्य असणे	एकूण देयकाची रक्कम	भरणा केलेली रक्कम	ग्रामचायंत नळ पाणी पुरवठा योजना वीज देयकांचा नियमित भरणा करुन थकबाकी शून्य असेल तर पूर्ण गुण देणे. अन्यथा अभियान कालावधीत थकबाकी भरणा केल्याच्या प्रमाणात गुण देणे.	१००%	९०%	८०%	१

अ.क्र.	अभियान कालावधी पर्यंत करावयाच्या कामाचा तपशील	उद्दिष्ट	साध्य	कार्यवाही स्वरूप	मोहीम कालावधी पर्यंत अपेक्षित उद्दिष्ट			गुण
					२००० पर्यंत लोकसंख्या	२००० ते ५००० लोकसंख्या	५००० पेक्षा जास्त लोकसंख्या	
				रस्त्यावरील दिवाबत्ती वीज देयकांचा नियमित भरणा करणे व थकबाकी शून्य असेल तर पुर्ण गुण देणे. अन्यथा प्रमाणात गुण देणे .	१००%	९०%	८०%	१
३.४	**पिण्याच्या पाण्याचे स्त्रोत बळकटीकरण** - गाव क्षेत्रातील पिण्याच्या पाण्याचे स्त्रोत बळकटीकरण करण्यासाठी तलाव, नदी, नाले पुनर्जिवित करणे संवर्धन करणे व पाण्याचा कार्यक्षम वापर करणे, जल स्त्रोत संवर्धनासाठी वनराई बंधारे तयार करणे, सिमेंट बंधारे व केटी वेअर यांचे गेट बसविणे	गावातील एकूण पिण्याच्या पाण्याचे स्त्रोतांची संख्या	त्यापैकी स्त्रोत बळकटीकरण केलेल्या स्त्रोतांची संख्या	खात्री करुन १००% स्त्रोतांचे बळकटीकरण केल्यास पूर्ण गुण देणे.	१००%	१००%	१००%	१
३.५	**रेन वॉटर हार्वेस्टिंग युनिट** - गावातील सर्व शासकीय व निमशासकीय संस्था यामध्ये रेन वॉटर हार्वेस्टिंग युनिट स्थापित करणे.	शासकीय व निमशासकीय इमारत संख्या	पैकी RWH स्थापित इमारत संख्या	ग्रामपंचायत क्षेत्रातील शासकीय व निमशासकीय संस्था रेन वॉटर हार्वेस्टिंग प्रगतीनुसार गुण देणे.	१००%	१००%	१००%	१
३.६	**सूक्ष्म सिंचनाखालील क्षेत्र वाढविणे** - ग्रामपंचायत अंतर्गत क्षेत्रातील शासकीय/निमशासकीय क्षेत्रात झाडे, बगिचा, फळबाग या करिता सुक्ष्म सिंचनाचा वापर	मोहिमे पूर्वी असणारे एकूण सूक्ष्म सिंचन क्षेत्र (हेक्टर)	मोहिमे नंतर सूक्ष्म सिंचन अंतर्गत आलेले क्षेत्र (हेक्टर)	ग्रामपंचायत अंतर्गत क्षेत्रातील शासकीय निमशासकीय क्षेत्रात झाडे, बगिचा, फळबाग या करिता सुक्ष्म सिंचनाचा वापर केला असल्यास तपासून गुण देणे.	८०%	७०%	५०%	०.५
३.७	**अपांरपरिक ऊर्जा व सौर ऊर्जा वापर**	उदिष्ट	साध्य	नळ पाणी पुरवठा योजना सौर उर्जेवर रूपांतर करणे.	१००%	१००%	१००%	१
				ग्रामपंचायत इमारतीमध्ये सोलर युनिट बसवून १००% वीज सोलर वरुन घेणे.	१००%	१००%	१००%	१
				प्रधानमंत्री सुर्यघर योजना /अन्य योजनेतून टप्पा-२ मधील घरकुलांना सौर ऊर्जा प्रकल्प बसविणे.	१००%	१००%	१००%	१
				पूर्ण झालेल्या टप्पा-२ मधील घरकुला	२०%	२०%	२०%	१

अ.क्र.	अभियान कालावधी पर्यंत करावयाच्या कामाचा तपशील	उद्दिष्ट	साध्य	कार्यवाही स्वरूप	मोहीम कालावधी पर्यंत अपेक्षित उद्दिष्ट			गुण
					२००० पर्यंत लोकसंख्या	२००० ते ५००० लोकसंख्या	५००० पेक्षा जास्त लोकसंख्या	
				व्यतिरिक्त गावातील इतर किमान २० टक्के घरांसाठी सौरऊर्जा प्रकल्प कार्यान्वीत करणे.				
				प्राथमिक शाळा सोलार ऊर्जा प्रकल्प राबविणे.	१००%	१००%	१००%	०.५
				अंगणवाडी सोलार ऊर्जा वापर	१००%	१००%	१००%	०.५
				शेतकऱ्याकडे असणाऱ्या वीजपंपाऐवजी मागेल त्याला सौर उर्जा पंप प्रकल्प कार्यान्वित करणे एकूण पात्र शेतकरी लाभधारकापैकी किमान २५% सौर कृषि पंप धारक असल्यासच पूर्ण गुण देणे.	२५%	२५%	२५%	१
३.८	**वृक्ष लागवड व वृक्ष संवर्धन करणे**	अभियान कालावधीत ग्रामपंचायत अंतर्गत जिओटॅगिंगसह लोकसंख्येनुसार नवीन वृक्षलागवड करुन वृक्षसवर्धन करणे, या अंतर्गत किमान १ व्यक्ती १ झाड लावणे (यापूर्वीची वृक्षलागवड वगळून) वृक्ष लागवड प्रमाणात गुण देणे						२
३.९	**संत गाडगेबाबा ग्राम स्वच्छता अभियान प्रभावीपणे राबवणे** - संत गाडगेबाबा ग्राम स्वच्छता अभियान अंतर्गत दिनांक निहाय उपक्रम आयोजित करून त्याबाबत अंमलबजावणी करून सक्रिय सहभाग घेणे	शासन निर्णयातील परीशिष्ट १ नुसार अहवाल गुणांकनासाठी अवलोकन घेणे		ग्रामपंचायत दस्तऐवज ऑनलाईन अहवाल तपासून त्या प्रमाणे गुण देणे.	१००%	१००%	१००%	१
३.१०	**प्लास्टिक बंदी** - प्लास्टिक बंदी बाबत गावात प्रभावी अंमलबजावणी केलेली असावी . एकल प्लॅस्टिक वापर पूर्णत: बंद करणे . दंडात्मक कारवाई केलेली असावी	१) प्लास्टिक बंदी १०० % केलेली असावी. २) किती नागरिकांच्या वर दंडात्मक कारवाई करण्यात आली. ३) कारवाई अंतर्गत किती दंड वसूल करण्यात आला.		प्लास्टिक बंदी बाबत गावात प्रभावी अंमलबजावणी केलेली असेल त्याबाबत क्षेत्रीय अहवाल ,ग्रामपंचायत दस्तऐवज १०० % अंमलबजावणी असणे.	१००%	१००%	१००%	१

अ.क्र.	अभियान कालावधी पर्यंत करावयाच्या कामाचा तपशील	उद्दिष्ट	साध्य	कार्यवाही स्वरूप	मोहीम कालावधी पर्यंत अपेक्षित उद्दिष्ट			गुण
					२००० पर्यंत लोकसंख्या	२००० ते ५००० लोकसंख्या	५००० पेक्षा जास्त लोकसंख्या	
३.११	**घनकचरा व्यवस्थापन** - घनकचरा व्यवस्थापन शास्त्रशुद्ध रितीने असणे (सुका कचरा व ओला कचरा विलगीकरण करून संकलन करणे, ओल्या कचऱ्यापासून खत बनविणे, सुक्या कचऱ्याचे व्यवस्थापन करणे.	एकूण कुटुंब संख्या	सुका व ओला कचरा विलगीकरण करुन ग्रामपंचायतीने त्याचे संकलन करणे	ग्रामपंचायत दस्तऐवज, अहवाल, ऑनलाईन अहवाल तपासणी तसेच प्रत्यक्ष पाहणी करुन प्रगतीनुसार गुण देणे.	१००%	९०%	८०%	०.५
			ओल्या कच-यापासून ग्रामपंचायतीने खत बनवणे		१००%	१००%	१००%	०.५
			ग्रामपंचायतीने सुक्या कच-याचे शास्त्रशुध्द व्यवस्थापन करणे		१००%	१००%	१००%	०.५
३.१२	**सांडपाणी व्यवस्थापन** - सांडपाणी व्यवस्थापन शास्त्रशुद्ध रितीने असणे (शोषखड्डा ,एस.टी.पी व इतर उपाय योजना करणे)	एकूण कुटुंब संख्या	पैकी शोषखड्डे असणारी कुटुंब संख्या	ग्रामपंचायतींनी शोषखड्डा, एफ.एस.टी.पी., डी व्हॅट अशा तंत्रज्ञानाचा वापर करुन तपासून सांडपाणी व्यवस्थापनाची १००% अंमलबजावणी असल्यास पूर्ण गुण देणे.	१००%	१००%	१००%	१
								१९

अ.क्र.	अभियान कालावधी पर्यंत करावयाच्या कामाचा तपशील	उद्दिष्ट	साध्य	कार्यवाही स्वरूप	मोहीम कालावधी पर्यंत अपेक्षित उद्दिष्ट			गुण
					२००० पर्यंत लोकसंख्या	२००० ते ५००० लोकसंख्या	५००० पेक्षा जास्त लोकसंख्या	
				४) मनरेगा व इतर योजनांशी अभिसरण				
४.१	**महात्मा गांधी ग्रामीण रोजगार हमी योजनेची प्रभावी अंमलबजावणी करून गावामध्ये रोजगार निर्माण करणे,गावामध्ये स्थावर मालमत्ता निर्माण करणे (उदा. * गावातील ५० मजूरांना ९० दिवस काम दिले तर = मजूर ५० X ९० दिवस X रुपये ३१२ = रु १,४०४,०००/-)**	एकूण सार्वजनिक किमान २० कामांची उद्दिष्ट संख्या	पैकी मनरेगा अंतर्गत पूर्ण केलेल्या कामांची संख्या, प्राप्त निधी (किमान १० लाख) व मनुष्यदिन निर्मिती	अभियान कालावधी पर्यंत ग्रामपंचायतीकडील विकास कामावर मनरेगा अंतर्गत किती निधीचे अभिसरण केले. ग्रामपंचायत दस्तऐवज तपासून प्रगतीनुसार गुण देणे . उद्दिष्टानुसार मनुष्यदिन निर्मितीच्या प्रमाणात गुण	३०००	५०००	७०००	२
४.२	**निर्मल शोषखड्डा (वैयक्तिक/सामुदायिक), जलतारा कामे, विहिर पुनर्भरण, rain water harvesting, छतावरील पाणी संकलण**	एकूण किमान कामाचे उद्दिष्ट संख्या	पैकी पूर्ण झालेले कामांची संख्या	जलतारा शोषखड्डे धारक शेतकरी संख्या आधारे गुण देणे.	५०	१००	२००	१
४.३	**नवीन विहीर/विहीर दुरुस्ती/विहीर पुनर्भरण, शेततळे, ढाळीचे बांध, अनगड दगडी बांध कामे**	एकूण किमान कामाचे उद्दिष्ट संख्या	पैकी पूर्ण झालेले कामांची संख्या	जलसंधारण किमान ५ कामे पूर्ण होणे आवश्यक आहेत.	५	१०	२५	१
४.४	**जनावराचा गोठा/कुक्कुट पालन शेड /बायोगॅस उभारणी /शेळीपालन शेड, नॅडप/व्हर्मी कंपोस्टिंग, कांदा चाळ**	एकूण किमान ५ कामाचे उद्दिष्ट संख्या	पैकी पूर्ण झालेले कामांची संख्या	शेतीशी निगडित/शेतीपूरक कामे संख्या आधारे गुण देणे.	५	१०	२५	१
४.५	**घरकुल व मनरेगा अभिसरण**	एकूण मंजूर घरकुलांची संख्या	पैकी मनरेगासोबत अभिसरण करुन पूर्ण केलेल्या घरकुलांची संख्या	एकूण मंजूर घरकुलांच्या कामाच्या संख्येच्या १००% कामे अभिसरणाद्वारे पूर्ण होणे आवश्यक आहे.	१००%	१००%	१००%	१
								६
				५) गावपातळी वरील संस्था सक्षमीकरण				
५.१	**ग्राम पंचायत सक्षमीकरण**	ग्रामपंचायत या ठिकाणी मिटिंग हॉल,प्रतीक्षालय			१००%	१००%	१००%	०.५
		सरपंच , उपसरपंच व ग्रामपंचायत अधिकारी यांचेकरिता स्वतंत्र बैठक व्यवस्था			१००%	१००%	१००%	०.५

अ.क्र.	अभियान कालावधी पर्यंत करावयाच्या कामाचा तपशील	उद्दिष्ट	साध्य	कार्यवाही स्वरूप	मोहीम कालावधी पर्यंत अपेक्षित उद्दिष्ट			गुण
					२००० पर्यंत लोकसंख्या	२००० ते ५००० लोकसंख्या	५००० पेक्षा जास्त लोकसंख्या	
		पिण्याच्या पाण्याची सुविधा देणे.सुविधा,दिव्यांग साठी Ramp			१००%	१००%	१००%	०.५
		दर्शनी भागावर सर्व योजनाचे फलक			१००%	१००%	१००%	०.५
		वाचनालय व संगणकीकृत ग्रंथालय			१००%	१००%	१००%	०.५
		महिला व पुरुष स्वतंत्र स्वच्छतागृह			१००%	१००%	१००%	०.५
		रंगरंगोटी व सुशोभीकरण			१००%	१००%	१००%	०.५
५.२	**शाळा सुविधा सक्षमीकरण गावातील सर्व शाळा डिजिटल करणे. मुला-मुलींसाठी स्वतंत्र स्वच्छता गृह व पिण्याच्या पाण्याची सुविधा, पोषक परसबाग असणे ,सोलर युनिट कार्यान्वित करणे, बोलक्या भिंती रंगविणे इत्यादी सुविधा असणे.**	एकूण शाळा संख्या	सुविधा असणाऱ्या शाळा	सर्व शाळा डिजिटल करणे,	१००%	१००%	१००%	०.५
				पिण्याच्या पाण्याची सुविधा देणे	१००%	१००%	१००%	०.५
				मुलांच्या संख्येच्या प्रमाणात मुला व मुलींसाठी स्वतंत्र स्वच्छता गृह	१००%	१००%	१००%	०.५
				हॅण्ड वॉश स्टेशन सुविधा असणे.	१००%	१००%	१००%	०.५
				सर्व शाळा रंगरंगोटी करणे ,बोलक्या भिंती रंगविणे	१००%	१००%	१००%	०.५
				पोषक परसबाग सुविधा उपलब्ध असणे	१००%	१००%	१००%	०.५
				माध्यान्ह भोजन योजना अंतर्गत किचन व्यवस्था असणे	१००%	१००%	१००%	०.५
				सर्व वर्गात CCTV बसविणे	१००%	१००%	१००%	०.५
				संरक्षण भिंत बांधणे	१००%	१००%	१००%	०.५
५.३	**अंगणवाडी सुविधा सक्षमीकरण - गावातील सर्व अंगणवाडी डिजिटल करणे, बालस्नेही स्वच्छता गृह व पिण्याच्या पाण्याची सुविधा, पोषक परसबाग असणे, सोलर युनिट कार्यान्वित करणे, बोलक्या भिंती रंगविणे.**	एकूण अंगणवाडी संख्या	सुविधा असणाऱ्या अंगणवाडी	गावातील सर्व अंगणवाडी डिजिटल करणे	१००%	१००%	१००%	०.५
				बालस्नेही स्वच्छता गृह व पिण्याच्या पाण्याची सुविधा	१००%	१००%	१००%	०.५
				पोषक परसबाग असणे	१००%	१००%	१००%	०.५
				बोलक्या भिंती रंगविणे.	१००%	१००%	१००%	०.५

अ.क्र.	अभियान कालावधी पर्यंत करावयाच्या कामाचा तपशील	उद्दिष्ट	साध्य	कार्यवाही स्वरूप	मोहीम कालावधी पर्यंत अपेक्षित उद्दिष्ट			गुण
					२००० पर्यंत लोकसंख्या	२००० ते ५००० लोकसंख्या	५००० पेक्षा जास्त लोकसंख्या	
५.४	**पशुवैद्यकीय उपचार केंद्र या ठिकाणी स्वच्छता गृह व पिण्याच्या पाण्याची सुविधा देणे. सुविधा, जनावरांसाठी खोडा तसेच घनकचरा व सांडपाणी शास्त्रोक्त पद्धतीने व्यवस्थापन असणे, उपचार केंद्र नसल्यास खोडा व उपचार सेवा सुविधा उपलब्ध असणे.**	पशु वैद्यकीय उपचार केंद्र येथे निर्देशांक नुसार सर्व सुविधा /पूर्तता असल्यासच तसेच पशुधन अधिकारी पंचायत समिती यांचे प्रमाणपत्र तपासून पूर्ण गुण देणे.			१००%	१००%	१००%	१
५.५	**स्मशानभूमी मध्ये शेड,पाण्याची सोय,सौर दिवे,पोहोच रस्ता,वृक्षारोपण इ.सुविधा**	स्मशानभूमी मध्ये शेड/ दफनभूमी असल्यास		उपलब्ध सुविधांनुसार गुण देणे	१००%	१००%	१००%	०.५
		बैठक व्यवस्था व पाण्याची सोय असल्यास			१००%	१००%	१००%	०.५
		पोहोच रस्ता,			१००%	१००%	१००%	०.५
		सौर दिवे व वृक्षारोपण			१००%	१००%	१००%	०.५
५.६	**व्यायामशाळा/खुली व्यायाम शाळा सुविधा उपलब्ध करून देणे**	खुली व्यायामशाळा असल्यास ०.५ गुण व सुविधापूर्ण व्यायामशाळा असल्यास पूर्ण ०.५ गुण देणे.			१००%	१००%	१००%	१
५. ७	**धार्मिक स्थळांचे सुशोभीकरण**	ग्रामपंचायत क्षेत्रातील तीथक्षेत्राचा / धार्मिक स्थळाचे/ पर्यटन स्थळाचे सुशोभिकरण			१००%	१००%	१००%	२
								१६
	६) उपजिविका विकास,सामाजिक न्याय							
६.१	**प्रधानमंत्री आवास योजना व राज्यस्तरीय घरकुल योजनेतून मागील अपूर्ण व नवीन मंजूर सर्व घरकुल काम पूर्ण करणे**	PMAY-१ मधील व सर्व राज्यपुरस्कृत योजनेमधील दि.१/०४ /२०२५ रोजीचे अपूर्ण घरकुल संख्या	त्यापैकी अभियान कालावधी अखेर पूर्ण केलेली घरकुल संख्या	प्रधानमंत्री आवास योजना टप्पा-१ मधील व राज्यपुरस्कृत योजनेतील अपुर्ण घरकुले पुर्ण करण्याच्या प्रमाणात गुण देणे	१००%	१००%	१००%	१

अ.क्र.	अभियान कालावधी पर्यंत करावयाच्या कामाचा तपशील	उद्दिष्ट	साध्य	कार्यवाही स्वरूप	मोहीम कालावधी पर्यंत अपेक्षित उद्दिष्ट			गुण
					२००० पर्यंत लोकसंख्या	२००० ते ५००० लोकसंख्या	५००० पेक्षा जास्त लोकसंख्या	
		PMAY-टप्पा २ व राज्यपुरस्कृत योजने मधून नवीन मंजूर घरकुल संख्या	पुर्ण घरकुलांची संख्या	प्रधानमंत्री आवास योजना टप्पा-२ व राज्यपुरस्कृत योजने मधील सन २०२४-२५ पासून नवीन मंजूर घरकुले पूर्ण करणे. मंजुरीपैकी पुर्ण झालेल्या घरकुलाच्या प्रमाणात पुर्णत्वाचे दाखले तपासुन गुण देणे.	१००%	१००%	१००%	६
		घरकुल मंजूर झाले तथापी एकूण भुमिहिन / जागा नसलेले लाभार्थी संख्या	पैकी किती जणांना जागा उपलब्ध करून दिली	पात्र भूमिहीन घरकुल लाभार्थींना जागा उपलब्ध करून देण्याच्या प्रमाणात गुण देणे (गावात सर्व मंजूर घरकुलांना जागा उपलब्ध असल्यास सदरची गुण वरील मुद्द्यातील सहा गुणामध्ये वाढ होतील.)	१००%	१००%	१००%	२
६.२	**गावातील बचत गटामध्ये महिला मतदार लोकसंख्येच्या प्रमाणात महिला सहभाग असणे. उमेद (MSRLM) अंतर्गत पात्र बचत गटांना बँके मार्फत कर्ज वितरण करणे.**	एकुण महिला मतदार संख्या	पैकी बचत गटात सहभागी महिला मतदार संख्या	मोहीम कालावधीपर्यंत आर्थिक वर्षात एकुण महिला मतदार संख्येच्या १००% महिलांचा सहभाग बचत गटात असावा.	१००%	१००%	१००%	१
		लाभासाठी एकूण पात्र असणारे बचत गट संख्या	पैकी लाभ दिलेले बचत गट संख्या	पात्र बचत गटांपैकी बँकेमार्फत कर्ज वितरण केलेल्या बचत गटांची संख्येनुसार गुण देणे.	१००%	१००%	१००%	१
६.३	**बचत गटातील महिलांना लखपती दिदी करणे.**	बचत गटातील एकुण महिला	पैकी अभियानाअखेर एकुण लखपती दिदी झालेल्या महिलांची संख्या	एकुण महिला पैकी लखपती दिदी झालेल्या महिलांचे प्रमाण विचारात घेऊन गुण देणे	१००%	१००%	१००%	३

अ.क्र.	अभियान कालावधी पर्यंत करावयाच्या कामाचा तपशील	उद्दिष्ट	साध्य	कार्यवाही स्वरूप	मोहीम कालावधी पर्यंत अपेक्षित उद्दिष्ट			गुण
					२००० पर्यंत लोकसंख्या	२००० ते ५००० लोकसंख्या	५००० पेक्षा जास्त लोकसंख्या	
६.४	**ग्रामपंचायत क्षेत्रातील स्वयंसहायता समूह माध्यम, शेतकरी उत्पादक संस्थामध्ये महिलांचा सहभाग असणे व स्वतंत्र संस्था स्थापन करणे**	एकूण शेतकरी महिला संख्या (स्वतंत्र ७/१२ /संयुक्त ७/१२)	पैकी शेतकरी उत्पादक संस्थेत सहभागी शेतकरी महिला संख्या	मोहीम कालावधीपर्यंत आर्थिक वर्षात ग्रामपंचायत क्षेत्रात किमान १ महिलांची शेतकरी उत्पादक संस्था स्थापन असावी शासनमान्य प्रमाणपत्र आधारे गुण देय राहतील.	१००%	१००%	१००%	१
६.५	**गावातील पात्र सुशिक्षित उमेदवारांना स्वयंरोजगारासाठी कौशल्य प्रशिक्षण देणे व बँकेमार्फत कर्ज वितरण करणे.**	प्रशिक्षणासाठी एकूण पात्र असणारे लाभार्थी संख्या	पैकी प्रशिक्षण दिलेले लाभार्थी संख्या	मोहीम कालावधीपर्यंत आर्थिक वर्षात एकूण मतदार लोकसंख्येच्या किमान लाभार्थींना प्रशिक्षण दिलेले असावे ते लोकसंख्या गट निहाय नमूद करण्यात आले आहे.	१००%	१००%	१००%	१
		एकूण प्रशिक्षण दिलेले पात्र असणारे लाभार्थी संख्या	पैकी कर्ज वितरण लाभ दिलेले लाभार्थी संख्या	अभियान कालावधीअखेर प्रशिक्षित उमेदवार संख्येच्या प्रमाणात उदिष्ट विचारात घेऊन गुण द्यावे.	२०%	१५%	५%	१
६.६	**सामाजिक अर्थसहाय योजनेअंतर्गत गावातील वंचित सर्व पात्र लाभार्थी यांना लाभ देणे (केंद्र/राज्य)**	एकूण पात्र लाभार्थी संख्या	पैकी लाभ मिळत असणारे लाभार्थी संख्या	अभियान कालावधीत संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेचे पात्र लाभार्थींचे प्रस्ताव तयार करुन त्यास मान्यता घेणे.	१००%	९०%	८०%	०.५
				अभियान कालावधीत श्रावण बाळ योजनेत पात्र लाभार्थ्यांचे प्रस्ताव तयार करुन मान्यता घेणे.	१००%	९०%	८०%	०.५
				अभियान कालावधीत इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ योजना पात्र लाभार्थी प्रस्ताव तयार करुन मान्यता घेणे.	१००%	९०%	८०%	०.५
				अभियान कालावधीत राष्ट्रीय कुंटुब लाभ योजना पात्र लाभार्थ्याचे प्रस्ताव तयार करुन मान्यता घेणे.	१००%	१००%	१००%	०.५

अ.क्र.	अभियान कालावधी पर्यंत करावयाच्या कामाचा तपशील	उद्दिष्ट	साध्य	कार्यवाही स्वरूप	मोहीम कालावधी पर्यंत अपेक्षित उद्दिष्ट			गुण
					२००० पर्यंत लोकसंख्या	२००० ते ५००० लोकसंख्या	५००० पेक्षा जास्त लोकसंख्या	
				अभियान कालावधीत ग्रामपंचायत क्षेत्रातील शेतकऱ्याची ॲग्रीस्टॅक पोर्टलवर नोंदणी करणे.	१००%	१००%	१००%	०.५
				अभियान कालावधीत राष्ट्रीय व सामाजिक अर्थसहाय्य योजनेतील लाभार्थ्यांना शासकीय कार्यालयाच्या मदतीने ओळखपत्र देणे.	१००%	१००%	१००%	०.५
				अभियान कालावधीत ग्रामपंचायत क्षेत्रातील ८ वी ते १० वी तील विद्यार्थ्यांना महसूल विभागाच्या सहकार्याने जातीचे दाखले प्राप्त करुन घेणे.	१००%	९०%	८०%	१
६.७	**गावातील शेतकऱ्यानी गट शेती मध्ये सहभागी होऊन शेतकरी उत्पादक संस्था स्थापन असणे,सेंद्रिय शेतीस प्रोत्साहन असणे. व गटाद्वारे व्यवसाय करणे**	एकूण शेतकरी संख्या	पैकी शेतकरी उत्पादक संस्थेत सहभागी शेतकरी संख्या	१. मोहीम कालावधीपर्यंत आर्थिक वर्षात ग्रामपंचायत क्षेत्रात शेतकरी उत्पादक संस्था स्थापन असावी शासनमान्य प्रमाणपत्र आधारे ०.५ गुण देय राहतील . २. गटाद्वारे व्यवसाय सुरु केला असल्यास ०.५ गुण	५०%	४०%	२०%	१
६.८	**ॲनिमिया मुक्त गाव संकल्पना राबविणे**	अभियांनाच्या सुरुवातीला ॲनिमिया ग्रस्त संख्या	ॲनिमिया मुक्त संख्या	अभियानाच्या सुरवातीस महिलांची तपासणी करून किती % महिला ॲनिमिया मुक्त झाल्या त्याबाबत अंमलबजावणी असल्यासच पूर्ण गुण	१००%	१००%	१००%	१
								२३

अ.क्र.	अभियान कालावधी पर्यंत करावयाच्या कामाचा तपशील	उद्दिष्ट	साध्य	कार्यवाही स्वरूप	मोहीम कालावधी पर्यंत अपेक्षित उद्दिष्ट			गुण
					२००० पर्यंत लोकसंख्या	२००० ते ५००० लोकसंख्या	५००० पेक्षा जास्त लोकसंख्या	
				७) लोकसहभाग व श्रमदान माध्यमातून लोकचळवळ निर्माण करणे.				
७.१	**लोकसहभाग व श्रमदानातून चळवळ उभी करून आठवडयातून किमान एक दिवस श्रमदान करणे. गावात स्वच्छता राखणे.**	दर आठवड्यातून एकदा श्रमदान केले असल्यासच गुण देणे		अभियान कालावधीत श्रमदानातून मनुष्य दिन निर्माण झाले आहे या बाबत ग्रामपंचायत कडील दस्तऐवज तपासून १०० % अंमलबजावणी असणे.	सप्ताहात एक वेळ	सप्ताहात एक वेळ	सप्ताहात एक वेळ	१.५
		श्रमदान कार्यक्रमात लोकसंख्येनुसार किमान शंभर/दोनशे/तीनशे ग्रामस्थाचा सहभाग असल्यासच गुण देणे			शंभर ग्रामस्थ	दोनशे ग्रामस्थ	तीनशे ग्रामस्थ	१
७.२	**रस्त्याची कामे व रस्ते दुरुस्ती करणे तसेच पाणंद रस्ते प्राधान्याने कामे करणे व दुरुस्त करणे.**	कच्च्या रस्त्याची एकूण लांबी (कि.मी.)	पैकी किती रस्ता दुरुस्त अथवा नव्याने तयार केलेली लांबी (कि.मी.)	ग्रामपंचायत व महसूल दस्तऐवजानुसार १००० लोकसंख्येला एक काम किमान ५०० मीटर अंतराचे असल्यासच गुण देय.	१००%	१००%	१००%	१
		पाणंद रस्ते करावयाची कामे संख्या व लांबी (कि.मी.)	पैकी किती पाणंद रस्ते दुरुस्त अथवा नव्याने तयार केलेली पाणंद रस्त्याची लांबी (कि.मी.)	ग्रामपंचायत व महसूल दस्तऐवजानुसार १००० लोकसंख्येला एक काम किमान ५०० मीटर अंतराचे असल्यासच गुण देय.	१००%	१००%	१००%	१.५
								५
				८) नाविन्यपूर्ण उपक्रम				
८.	**ग्रामपंचायतीने नाविन्यपूर्ण उपक्रम राबविणे**			ग्रामपंचायतीने नाविन्यपूर्ण उपक्रम राबविले असल्यास प्रत्येक नाविन्यपूर्ण उपक्रमास१ गुण देणे				५

अ.क्र.	अभियान कालावधी पर्यंत करावयाच्या कामाचा तपशील	उद्दिष्ट	साध्य	कार्यवाही स्वरूप	मोहीम कालावधी पर्यंत अपेक्षित उद्दिष्ट			गुण
					२००० पर्यंत लोकसंख्या	२००० ते ५००० लोकसंख्या	५००० पेक्षा जास्त लोकसंख्या	

गोषवारा

अ.क्र.	मुख्य घटक विषय	गुण			
१	सुशासन युक्त पंचायत (Good Governance)	१६			
२	सक्षम पंचायत (स्वनिधी व लोकवर्गणी)	१०			
३	जल समृध्द, स्वच्छ व हरित गाव (Climate Action)	१९			
४	मनरेगा व इतर योजनांशी अभिसरण	६			
५	गावपातळी वरील संस्था सक्षमीकरण	१६			
६	उपजिविका विकास,सामाजिक न्याय	२३			
७	लोकसहभाग व श्रमदान माध्यमातून लोकचळवळ निर्माण करणे	५			
८	नाविन्यपूर्ण उपक्रम	५			
	एकूण गुण	१००			

परिशिष्ट "ब"

"मुख्यमंत्री समृद्ध पंचायतराज अभियान" अंतर्गत ग्रामपंचायतीची विविध स्तरावर पुरस्कारासाठी निवड करण्याकरिता मूल्यमापनासाठी तालुका, जिल्हा , विभाग व राज्य स्तरावर खालीलप्रमाणे समित्या स्थापन करण्यात येत आहेत.

१) तालुकास्तरावर प्रथम, द्वितीय, तृतीय व २ विशेष पुरस्कारासाठी ग्रामपंचायतींची निवड करण्याकरिता मूल्यमापनासाठी खालीलप्रमाणे तालुकास्तरीय समिती असेल.

तालुकास्तरीय मुल्यमापन समिती

अ.क्र.	नाव	पदनाम
१	गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती	अध्यक्ष
२	महिला व बाल विकास प्रकल्प अधिकारी, पंचायत समिती	सदस्य
३	गट शिक्षण अधिकारी,पंचायत समिती	सदस्य
४	तालुका आरोग्य अधिकारी, पंचायत समिती	सदस्य
५	कृषी अधिकारी, पंचायत समिती	सदस्य
६	उप अभियंता (बांधकाम),पंचायत समिती	सदस्य
७	उप अभियंता (पाणी पुरवठा),पंचायत समिती	सदस्य
८	उप अभियंता (लघु पाटबंधारे), पंचायत समिती	सदस्य
९	तालुकास्तर पत्रकार संघाच्या वतीने निवडलेले एक प्रतिनिधी	सदस्य
१०	विस्तार अधिकारी (पंचायत), पंचायत समिती	नोडल अधिकारी
११	सहायक गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती	सदस्य सचिव

२) जिल्हास्तरावर प्रथम, द्वितीय व तृतीय पुरस्कारासाठी ग्रामपंचायतींची निवड करण्याकरिता मूल्यमापनासाठी खालीलप्रमाणे जिल्हास्तरीय समिती असेल.

जिल्हास्तरीय मुल्यमापन समिती

अ.क्र.	नाव	पदनाम
१	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद	अध्यक्ष
२	अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद	सहअध्यक्ष
३	प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा ,जिल्हा परिषद	सदस्य
४	उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी(सा.प्र.वि.), जिल्हा परिषद	सदस्य
५	उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी(म.बा.क.),जिल्हा परिषद	सदस्य
६	जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद	सदस्य
७	शिक्षण अधिकारी (प्राथमिक),जिल्हा परिषद	सदस्य
८	जिल्हा कृषि अधिकारी, जिल्हा परिषद	सदस्य

९	कार्यकारी अभियंता बांधकाम, जिल्हा परिषद	सदस्य
१०	कार्यकारी अभियंता (ग्रा.पा.पु.), जिल्हा परिषद	सदस्य
११	जिल्हा पत्रकार संघाच्या वतीने निवडलेले १ प्रतिनिधी	सदस्य
१२	उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रामपंचायत), जिल्हा परिषद	सदस्य सचिव

३) विभागस्तरावर प्रथम, द्वितीय व तृतीय पुरस्कारासाठी ग्रामपंचायतींची निवड करण्याकरिता मूल्यमापनासाठी खालीलप्रमाणे विभागस्तरीय समिती असेल.

विभागस्तरीय मुल्यमापन समिती

अ.क्र.	नाव	पदनाम
१	विभागीय आयुक्त ,विभागीय आयुक्त कार्यालय	अध्यक्ष
२	उप आयुक्त (आस्था) ,विभागीय आयुक्त कार्यालय	सहअध्यक्ष
३	उपसंचालक (आरोग्य) ,विभागीय आयुक्त कार्यालय	सदस्य
४	उपसंचालक (शिक्षण) ,विभागीय आयुक्त कार्यालय	सदस्य
५	उप आयुक्त (महिला व बालकल्याण) ,विभागीय आयुक्त कार्यालय	सदस्य
६	प्राचार्य, प्रशिक्षण केंद्र (अध्यक्षांनी निवडलेले)	सदस्य
७	उप संचालक (सामाजिक न्याय)	सदस्य
८	उप आयुक्त (विकास) ,विभागीय आयुक्त कार्यालय	सदस्य सचिव

४) राज्यस्तरावर प्रथम, द्वितीय व तृतीय पुरस्कारासाठी ग्रामपंचायतींची निवड करण्याकरिता मूल्यमापनासाठी खालीलप्रमाणे राज्यस्तरीय समिती असेल.

राज्यस्तरीय मुल्यमापन समिती

अ.क्र.	नाव	पदनाम
१	प्रधान सचिव ग्रामविकास व पंचायत राज, महाराष्ट्र शासन	अध्यक्ष
२	उप सचिव, पाणीपुरवठा विभाग, महाराष्ट्र शासन	सदस्य
३	उप सचिव, पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग, महाराष्ट्र शासन	सदस्य
४	उप सचिव, रोजगार हमी फलोत्पादन विभाग, महाराष्ट्र शासन	सदस्य
५	उप सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, महाराष्ट्र शासन	सदस्य
६	संचालक, राज्य ग्रामीण विकास संस्था, यशदा, पुणे	नोडल अधिकारी
७	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान (उमेद)	सदस्य
८	संचालक, राज्य व्यवस्थापन कक्ष ग्रामीण गृहनिर्माण योजना महाराष्ट्र राज्य	सदस्य
९	संचालक, पंचायत राज, महाराष्ट्र राज्य	सदस्य
१०	मंत्रालय पत्रकार संघाच्या वतीने नामनिर्देशित केलेले एक पत्रकार	सदस्य
११	सह/उप सचिव (राज्य योजना), ग्राम विकास विभाग	सदस्य सचिव

परिशिष्ट क

"मुख्यमंत्री समृद्ध पंचायतराज अभियान" अंतर्गत ग्रामपंचायत, पंचायत समिती व जिल्हा परिषदेची पुरस्कारासाठी निवड करताना विविध स्तरावर पुरस्काराचे स्वरुप खालीलप्रमाणे आहे.

पंचायतराज संस्था	तालुका स्तर	जिल्हा स्तर	विभागस्तर	राज्यस्तर	एकूण पुरस्काराची संख्या
ग्रामपंचायत	३५१ x ३ ग्रा.पं. = १०५३ ग्रा.पं.	३४ X ३ ग्रा.पं. =१०२ ग्रा.पं.	६ X ३ ग्रा.पं. =१८ ग्रा.पं.	३ ग्रा.पं.	१८७८
	विशेष पुरस्कार प्रत्येक तालुक्यातील २ ग्रामपंचायती ३५१ x २ पुरस्कार = ७०२ ग्रा.पं.	--	-		
पंचायत समिती	-	-	६ X ३ पंचायत समिती =१८ पंचायत समिती	३ पंचायत समिती	२१
जिल्हा परिषद	-	-	-	३ जिल्हा परिषद	३
					१९०२

२. पुरस्काराची रक्कम-

"मुख्यमंत्री समृद्ध पंचायतराज अभियान" अंतर्गत विविध स्तरावर पुरस्कारासाठी निवड झालेल्या ग्रामपंचायत, पंचायत समिती व जिल्हा परिषद साठी पुरस्काराची रक्कम खालीलप्रमाणे आहे:-

संस्था स्तर	क्रमांक	तालुका स्तर पुरस्कार रक्कम	जिल्हा स्तर पुरस्कार रक्कम	विभागस्तर पुरस्कार रक्कम	राज्यस्तर पुरस्कार रक्कम	पुरस्काराची एकूण रक्कम
ग्रामपंचायत	प्रथम	१५ लक्ष x ३५१ ग्रा.पं.	५० लक्ष X ३४ ग्रा.पं.	१ कोटी X ६ ग्रा.पं.	५ कोटी	
	द्वितीय	१२ लक्ष x ३५१ ग्रा.पं.	३० लक्ष X ३४ ग्रा.पं.	८० लक्ष X ६ ग्रा.पं.	३ कोटी	
	तृतीय	०८ लक्ष x ३५१ ग्रा.पं.	२० लक्ष X ३४ ग्रा.पं.	६० लक्ष X ६ ग्रा.पं.	२ कोटी	

	विशेष पुरस्कार	०५ लक्ष x ७०२ ग्रा.पं.(प्रति तालुका २ विशेष पुरस्कार	---	---	---	
पंचायत समिती	प्रथम	---	---	१ कोटी x ६	२ कोटी	
	द्वितीय	---	---	७५ लक्ष x ६	१.५ कोटी	
	तृतीय	---	---	६० लक्ष x ६	१.२५ कोटी	
जिल्हा परिषद	प्रथम	---	---	---	५ कोटी	
	द्वितीय	---	---	---	३ कोटी	
	तृतीय	---	---	---	२ कोटी	
		१५७ कोटी ९५ लक्ष	**३४ कोटी**	**२८ कोटी ५० लक्ष**	**२४ कोटी ७५ लक्ष**	**२४५ कोटी २० लक्ष**